

Veiledningsnotat – Forberedende informasjon til flyktninger





Neither the European Union Agency for Asylum (EUAA) nor any person acting on behalf of the EUAA is responsible for the use that might be made of the information contained within this publication.

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022

PDF ISBN 978-92-9487-026-1 doi:10.2847/07824 BZ-01-22-103-NO-N

© Det europeiske støttekontoret på asylfeltet, 2021

Omslagsillustrasjon, Irina Strelnikova, © iStock, 2021

Gjengivelse er tillatt med kildeangivelse. Søknad om tillatelse til bruk eller gjengivelse av foto eller annet materiale som ikke er omfattet av EUAAs opphavsrett, må rettes direkte til rettighetshaverne.





Innledning til dette verktøyet

Informasjonen i dette verktøyet er på ingen måte uttømmende, men verktøyet inneholder veiledning og praktiske tips til forberedende orienteringer for flyktninger (!). Målet er å gi medlemsstatene i Den europeiske union og assosierte stater (EU+) støtte i deres operative gjenbosettingsarbeid.

Hva er formålet med dette verktøyet?

Dette dokumentet inneholder en mal som kan brukes i orienteringen til flyktninger før uttaksintervjuet. Dette veiledningsnotatet kan brukes sammen med [Praktisk veileder til planlegging og gjennomføring av kommisjonsreiser](#).

Hvorfor ble det laget?

Det er vanlig praksis at gjenbosettingsland holder orienteringer for flyktninger der de forklarer hva de kan forvente av gjenbosettingsprosessen, før intervjuet for gjenbosetting starter. Innholdet i disse orienteringsmøtene varierer fra land til land. Hvor lenge orienteringen varer kan også variere. I tillegg kan også tidspunktet for orienteringen gis på variere. Innholdet i disse orienteringsmøtene varierer fra land til land, også tidspunktet de gjennomføres på.

Dette verktøyet foreslår at orienteringen av flyktninger bør gjennomføres om morgenen, før uttaksintervjuet starter. Dette er for å forberede flyktningene på intervjuet på en passende måte og bidra til å redusere stresset som skapes av å vente på et intervju. Dette veiledningsnotatet inneholder eksempler på emner som det

kan være viktig å ta opp på informasjonsmøtet.

Hvem er dette verktøyet beregnet på?

Dette verktøyet er beregnet på deltakere på kommisjonsreisen som skal planlegge og gjennomføre informasjonsmøter med flyktninger som skal intervjues som et ledd i et kommisjonsuttak. Det kan også være nyttig i forberedelsene til andre informasjons- eller orienteringsmøter.

Hvilke andre opplæringsverktøy og kilder kan brukes i tillegg?

Dette verktøyet bør tilpasses etter nasjonale forhold og behov. Det er viktig å tenke gjennom når og hvordan informasjonen skal leveres, og man anbefales å lese seg opp på disse emnene.

Du finner mer informasjon om hva som kan tas med på et mer dyptgående informasjonsmøte i [Veiledningsnotat – Forberedende informasjon til flyktninger](#).

(!) Dette verktøyet ble opprinnelig utviklet innenfor rammen av gjenbosettingsprosjektet EU-FRANK (*Facilitating Resettlement and Refugee Admission through New Knowledge*). Prosjektet ble finansiert av Det europeiske asyl-, migrasjons- og integrasjonsfondet, som ble ledet av det svenske Migrationsverket. Som en del av overføringsprosessen fra EU-FRANK har EUAA kvalitetssikret de operative gjenbosettingsverktøyene som er utviklet i dette prosjektet.





Veiledningsnotat – Forberedende informasjon til flyktninger

Manuskriptet under er et eksempel på hvordan en orientering for flyktninger kan struktureres. Det bygger på materiale som er innhentet fra ulike land og bør brukes til inspirasjon og veiledning. Innholdet bør justeres etter hvert lands nasjonale prosesser og systemer. Ettersom slike orienteringer vanligvis holdes før intervjuet starter, er det viktig å huske på at flyktningene kan være fokusert på intervjuet og derfor ha vanskelig for å oppfatte og huske alt de blir fortalt. Derfor er det viktig å begrense informasjonsmengden og fokusere på det nærmest forstående, altså selve intervjuet og uttaksprosessen. Dette er ikke det beste tidspunktet for å gi detaljerte opplysninger om gjenbosettingslandet. Det kan imidlertid være nyttig å trekke fram enkelte viktige

momenter om prosedyren eller konsekvenser av gjenbosettingen (f.eks. retten til familiegjenforening osv.).

I lys av det ovenstående bør ikke slike orienteringer vare mer enn en halv time. I løpet av disse møtene bør flyktningene oppmuntres til å stille spørsmål.

Det anbefales at denne informasjonen om mulig formidles muntlig og med henvisning til informasjonsbrosjyrer som gis til hver enkelt familie/enkeltperson. For at orienteringen skal bli så effektiv som mulig, bør den helst gjennomføres i rolige omgivelser (helst uten små barn til stede). Sjekk også at tolken blir forstått.





1. Innledning

Jeg vil gjerne presentere meg selv og mine kolleger fra (land).

I dag skal dere bli intervjuet av en ansatt i (organisasjon).

Formålet med dette intervjuet er å vurdere om dere kvalifiserer for gjenbosetting i (gjenbosettingsland). Vi intervjuer både voksne og barn hvis det er nødvendig. Før vi starter intervjuene, vil vi gi dere en kort beskrivelse av oppdraget vårt her i (første asylland).

La meg forklare kort hva gjenbosetting betyr:

UNHCR anser dere for å være i en sårbar situasjon, med dårlige utsikter til å vende tilbake til (opprinnelsesland) eller bli værende i(asyllandet).
.....(gjenbosettingsland) har vedtatt å ta imot (antall) flyktninger i ... (land) og tilby dere nødvendig beskyttelse.

Sakene deres er forelagt (gjenbosettingsland) av UNHCR. Myndighetene i vil, på grunnlag av intervjuet i dag, treffe en beslutning om hvorvidt dere blir tatt ut og kan komme til (gjenbosettingsland).

Hvis dere blir tatt ut, blir dere overført til (gjenbosettingsland) og kan bli boende der.

Dere vil få (type oppholdstillatelse), rett til å gå på skole, rett til å ta arbeid, rett til helsehjelp osv. (tilpasses/utvides i tråd med lover og regler i gjenbosettingslandet).

Hva skjer i dag? (Hvis aktuelt, avhengig av den nasjonale prosessen)

- Dere vil bli tatt fingeravtrykk av. Dette innebærer at det blir tatt et bilde av fingeravtrykkene deres, som så blir registrert og senere brukt til identifikasjon og sikkerhetsklarering. Disse opplysningene behandles fortrolig. Hold dere i venterommet hele tiden, for noen vil kalle dere inn til intervjuet. Hvis dere ønsker å bli overført, er fingeravtrykksregistrering obligatorisk. Det kan også bli tatt passfoto.
- Dere vil bli intervjuet i dag.
- Dere vil få informasjon om gjenbosettingslandet (kulturorientering).
- Dere vil søke om/få visumsøknad behandlet (eller andre relevante formaliteter).





2 . Uttaksintervjuet

Dette intervjuet er avgjørende for uttaksprosessen. Dere må legge fram alle viktige dokumenter under intervjuet. Ta med både originaler og kopier. Dette kan for eksempel være (nevnt de viktigste eller alle relevante dokumenter; se vedlegget for eksempler).

Ta med en liste over alle adresser og telefonnumre til eventuelle familiemedlemmer som allerede bor i gjenbosettingslandet.

I tillegg til ansatte i (navnet på organisasjonen), vil det også være en tolk til stede under dette intervjuet. Tolken er en nøytral formidler som bare har ansvar for å oversette spørsmålene og svarene deres. Tolken har ingen som helst innflytelse på uttaksprosessen. Hvis det er et spørsmål dere ikke forstår eller dere har problemer med oversettingen, må dere si fra om dette til personen som intervjuer dere mens intervjuet pågår.

Hvis dere trenger en pause under intervjuet, er det alltid mulig å be om det.

I utgangspunktet intervjues voksne hver for seg, men hvis sakene deres krever det, kan dere også bli intervjuet kort sammen. Vi må be dere om å la barna bli værende i venteområdet, der vi vil sørge for at de blir passet på.

Vi har allerede mottatt opplysninger om sakene deres fra UNHCR. Under intervjuet vil vi stille dere noen ekstra spørsmål, og dere vil få mulighet til å supplere eller korrigere disse opplysningene.

Det er viktig at dere snakker sant under hele intervjuet, og at dere ikke holder noen opplysninger tilbake. Det er ikke mulig å korrigere noe senere. Det er også viktig at dere er helt ærlige og så fullstendige som mulig når det gjelder familiens sammensetning. Dette er fordi opplysningene dere gir om familiesammensetningen under intervjuet vil inngå i grunnlaget for mulig gjenbosetting for disse familiemedlemmene. Det er bare familiemedlemmer som blir nevnt i søknaden deres, eller som dere oppgir i dette uttaksintervjuet og som bor sammen med dere nå, som vil kunne ha rett til å gjenboses sammen med dere. Det er viktig at dere opplyser om familiesammensetningen slik at prosessen med familiegjenforening i (gjenbosettingsland) går raskere. Opplysningene dere gir oss behandles strengt fortrolig. Opplysningene vil ikke bli gitt til opprinnelseslandet deres. Men av hensyn til offentlig orden og sikkerheten i (gjenbosettingsland), kan visse deler av disse opplysningene bli sendt til myndighetene i (gjenbosettingsland).

[Hvis aktuelt] På slutten av intervjuet vil vi be dere skrive under på et dokument der dere erklærer

- at dere har fortalt den hele og fulle sannhet
- at dere er klar over at formålet med dette intervjuet er en mulig gjenbosetting i (gjenbosettingsland)
- at dere har forstått alle spørsmålene under intervjuet, og at dere har fått mulighet til å legge til opplysninger til slutt





- at dere har forstått at visse deler av opplysningene om dere kan bli gitt til myndighetene i (gjenbosettingsland)
- at dere godtar at fingeravtrykk og/eller passfoto blir tatt og verifisert i databaser i (gjenbosettingsland)

3. Legeundersøkelsen

I forbindelse med søknadene deres om gjenbosetting vil dere bli undersøkt av helsepersonell i løpet av uken. Dette er en generell undersøkelse av helsetilstanden deres for å fastslå om dere har særlige behov som må tas i betraktning hvis dere overføres til (gjenbosettingsland). Det er derfor viktig at dere medvirker fullt og helt ved denne legeundersøkelsen. På denne måten kan myndighetene i (gjenbosettingslandet) som tar imot dere gjøre de nødvendige forberedelser for å organisere mottaket optimalt og med nødvendige helsetjenester på plass.

Denne undersøkelsen vil ikke påvirke beslutningene i gjenbosettingssakene deres. At dere har gjennomgått en legeundersøkelse betyr ikke nødvendigvis at dere faktisk vil bli overført til (gjenbosettingsland). Helseopplysningene deres vil bli strengt fortrolig behandlet av helsepersonellet som undersøker dere.

4. Beslutningen

Sakene deres vil bli avgjort av relevante myndigheter i gjenbosettingslandet så snart gjenbosettingssøknadene og underlagsdokumentene er ferdig behandlet.

Så snart myndighetene i (gjenbosettingsland) har truffet en beslutning, sendes den skriftlig til UNHCR. UNHCR vil deretter informere dere om beslutningen i den enkelte sak.

Dere vil bli overført til (gjenbosettingsland) hvis (gjenbosettingsland) anser dere for å være flyktninger og ingen nye opplysninger dukker opp før avreisen deres til (gjenbosettingsland) som tyder på at dere ikke har snakket sant til myndighetene i (gjenbosettingsland). Vi vil bruke opplysningene UNHCR har samlet inn til å treffe en beslutning, men UNHCR har ingen innflytelse på den endelige beslutningen.

Overføringen til (gjenbosettingsland) kan av operative årsaker skje i mindre grupper, kanskje med ulike avreisedatoer.





5. Informasjon før avreise

Her vil dere lære om livet i
(gjenbosettingsland), og dere vil kunne stille så mange spørsmål dere vil.

6. Andre viktige momenter

Familiegjenforening: Bare kjernefamiliemedlemmer har rett til familiegjenforening (ektefelle, mindreårige barn), ikke søsken/foreldre.

Hvis dere blir tatt ut for gjenbosetting, betyr det at dere vil bo i (gjenbosettingsland), og at dere ikke vil kunne flytte til noe annet land.

- Hvis dere for eksempel har familie i et annet land, vil dere kunne besøke dem, men ikke flytte dit.
- Rett til å reise: Hvis dere har oppnådd «flyktningstatus», anser man at dere risikerer forfølgelse i hjemlandet deres, og dere vil ikke få lov til å reise dit.





Vedlegg – Eksempler på dokumenter man kan be om

Dokumentasjonskravene kan variere fra land til land og må verifiseres av ansvarlig gjenbosettingsmyndighet/uttakskommisjon. Du kan enten oppgi/ramse opp alle nødvendige dokumenter under orienteringen, eller bare gi noen eksempler slik at flyktningene får en indikasjon på hva slags dokumenter de bør legge fram.

Typisk kreves følgende dokumenter:

- pass eller reisedokument (inkludert utløpte reisedokumenter)
- identitetsdokumenter (nasjonal eller midlertidig ID)
- familiebok, vigselsattest, skilsmisdedokumenter, adopsjonsdokumenter, fødselsattest, dødsattest (hvis det er relevant for påstanden om forfølgelse)
- militærbok, innkallingsbrev fra politi/militæret
- dokumenter knyttet til religion
- dokumenter knyttet til arbeidsforhold
- helsedokumenter (epikriser og resepter), legeattest med termindato ved graviditet, vaksinasjonskort



